

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlijk, 20 centiemen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen.

De reclamen, per drukregel, 25 centiemen.

TONGEREN, DEN 7 APRIL.

Waar gaan wij heen?

't Was de hoop van ieder burger, dat toen Koning Leopold stierf, er eene verandering in de partijen van België zou gekomen zijn.

De meerderheid vroeg, dat men de wapens zou neerleggen en niet langer vechten om eenen « niet » om het domme katholiek en liberaal.

De dood van Koning Leopold gaf daartoe het middel en zijn opvolger deed, in een verheven oogenblik, een treffend beroep op eendracht en vrede.

Men hoopte, dat het ministerie van haat en nijd dat ons zoo lang onder de knie gebogen hield er zoo veel onrecht in de wereld bracht, eindelijk zou verhuizen, en een nieuw kabinet zooveel mogelijk de wonden zou genezen, die het oude aan België geslagen heeft.

Niemand vroeg een katholiek kabinet; men had dit zelfs niet gewenscht, al had het in de macht van den toestand gelegen.

Neen — de katholieken en radicalen vroegen enkel een kabinet van zaken, dat ons kalm en onpartijdig tot aan de kiezingen zou brengen; dat zich niet moeien zou en het land vrank en vrij zou laten uitspraak doen.

In dien laatsten geest sprak de jonge Koning, toen hij voor de vereenigde Kamers den eed op de grondwet kwam afleggen, toen het land hem toezichtte.

Die hoop is — tot nog toe — ijdel en ter wijl de rechterzij der Kamer loijaal, al te loijaal de wapens neerlegde, zette het ministerie dien oorlog min of meer openlijk voort.

Dezelfde mannen zijn aan het bestuur gebleven, en *intien* het al in de inzichten van den Koning mocht liggen, de kiezingen zonder partijdrukking te doen plaats hebben, onder een kleurloos kabinet, dan toch heeft men aan de doktrinaars den tijd gegeven om zich sterk te maken voor de kiezingen.

Het voorstel Orts — eene schreeuwende onrechtvaardigheid, even als de kerkhofschen nis en de studie-beurzen — moet immers voor resultaat hebben, vijf of zes ministerieele ja kniokers meer in de Kamer te brengen.

Met die versterking kan men tegen een enkel verlies.

Het scheelt hun weinig, dat de geavanceerde en de welpeizende liberalen dien maatregel brandmerken — als zij maar meester blijven spelen in België.

Van den anderen kant stoppen zij de ooren toe voor de eischen van het volk, dat recht van stemming vraagt — een recht, dat niet kan geweigerd worden.

Hoe, gij dwingt het volk het geweer op te nemen en voor het land te vechten; gij geeft het recht tot spreken, recht tot schrijven en diskuteeren — en gij weigert aan het volk het recht van stemmen?

Dat is eene tegenstrijdigheid, welke wij niet begrijpen.

Doeh die weigering ligt nogmaals in den eigenbaat van het ministerie; eene verandering in de kieswet zou alle de genomene maatregelen nutteloos maken, en men zou met het voorstel Orts naar.... de scheurmand kunnen gaan.

Het rapport zelfs over het wetsontwerp van M. Guillery zal niet voor het einde van april of in het begin van mei neêrgelegd worden en men zal wel zorgen, dat de wet niet meer gestemd wordt.

Zo zijn zoo rechtzinnig — die doktrinaars! Alzoo voorzien wij, dat de tegenwoordige ministers de portefeuille zullen behouden; dat zij zullen voortgaan met maatregelen te nemen ten hunnen voordeele en niets toelaten, dat maar eenigzins hunne positie in gevaar kan brengen.

Sommige katholieken hebben zich door den toestand laten in slaap wiegen — wee hen!

Eens meester na de kiezingen, zullen de doktrinaars sterker zijn dan ooit, zich beroepen op hunne meerderheid, op den wil des volks en het zal wettig — steenen, mogen wij zeggen, — regenen, die de vrijheid zullen verpletten.

Ziedaar wat wij voorzien; alleen eene algemeene volksbeweging in de meetings, waar men het recht en de vrijheid verdedigt, kan ons misschien van het verderfelijke politiek van MM. Frère Rogier Chazal redden!

De veeziekte.

Ziehier een feit dat wel de aandacht der bevoegde mannen vestigt en dat verdient door nieuwe proefnemingen te worden bevestigd:

M. X., veeartsnijkundige, geroepen om eene koe te verplegen die door den vee-tijphus was aangerand en toebehoorende aan een armen pachter, had besloten het dier niet te doen doodden. Het werd volkomen afgezonderd ten einde de kwaal niet voort te zetten.

M. X., had sedert lang de innige overtuiging dat de ziekte enkel bestaat in het bederf van het bloed; hij besloot dan de operatie der overtapping van het bloed te beproeven.

Daar hij in de omstreken geen dier kon vinden van de zelfde soort, zoo nam hij de gelegenheid te baat welke de slachting van een verken aanbodt. Na al het bloed van het zieke dier te hebben afgetrokken, deed hij het

ten; maar zij wachtte op den dikken heer, die haar in den weg stond. Zij wachtte ook nog wel op iets anders; hij was haar nog dank schuldig; zou hij dien vergeten hebben?

Het scheen zoo, want hij keerde haar den rug toe en zag niet meer om.

— Ha! zijt gij daar, oude vriend? riep buiten eene stem.

— Ja, God dank, daar ben ik!

De dikke heer sprong uit het rijtuig. Men nam zijne pakaasje buiten aan.

De dame kon het niet zien, zijne statige gestalte nam juist de geheele breedte van het portel in. Toen hij er uit was, was hij in het gewoel der menigte verdwenen. Zij verliet alleen den waggon.

— Die heer! zeide zij. God beware mij voor zulk eenen heer!

Zij wilde lachen, maar zij was er niet toe gestemd.

II

Doktor Kramer was gereed om uit te gaan. Zijne vrouw moest haren hoed nog opzetten en haren schal omhangen.

Kramer was een bekwaam geneesheer, met een knap uiterlijk en aangenaam in gezelschap. Daarbij had hij eene van de drukste praktijken der stad. Zijne vrouw was beminnelijk en lief-talig. Naar hare jeugdige gelaatsstreken zou men haar niet licht dertig jaren geven.

Zij had haren hoed opgezet en haren schal omgehangen en was gereed. Voor de deur stond het rijtuig des geneesheers. Zij stapten in en reden weg. Maar niet naar de patiënten van den dokter. Het was negen ure, het gewone uur waarop de geneesheer zijne bezoeken aflegde,

verken bloed laten en joeg onmiddellijk des-zelfs bloed in de aders der koei over.

De operatie werd zonder toeval geëindigd. Tot he en schijnt den goede uitval die bewerking te bekroonen; de teekens van den tijphus zijn verdwenen; enkel het zij de ziekte nog eenigen invloed uitoefent, het zij het ingesproten bloed wijzigingen in het stelsel der koei hebbe veroorzaakt, zij eet geen gras meer, maar zoohaast het verkenloos open is, loopt zij er heen en eet gulzig de zemelen, de aardappelschellen en ander voedsel dat zij er vindt.

Protestatie der belgische bisschoppen tegen de wet op de studie-beurzen.

Onze eerbiedwaardige bisschoppen hebben er aan gehouden, in een kort en bondig *verdedigingschrift*, de redens uit te leggen van hunnen wettigen weerstand en weigering van medewerking aan de uitvoering der rooverswet van de studie-beurzen. De nitteggende door onze bisschoppen gegeven zijn van eene duidelijkheid die iedereen kan aanmerken. Wij aanschouwen ze als zoo beslissende, dat zij alle ernstige tegenspraak onmogelijk maken.

Het *verdedigingschrift* der belgische bisschoppen kan niet teveel kenbaar gemaakt worden. Ook verhaasten wij ons dit belangrijk stuk mede te deelen, 't welk in 't kort bevat de gewigtigste tegenwerpingen die gedaan worden tegen het misdadig werk van het ministerie. Wij vermeenen voornamelijk verplicht te zijn de aandacht te roepen op de zinsnede in welke onze bisschoppen melden dat hun gedrag is goedgekeurd door het hoofd der H. Kerk.

VERDEDIGINGSSCHRIFT

van den kardinaal-aartsbisschoppen de bisschoppen der kerkelijke provincie van Mechelen, betrekkelijk hunne weigering van medewerking aan de uitvoering der wet van den 19 december 1864.

« Toen het Senaat op het punt was het wetsontwerp te onderzoeken betrekkelijk de fondatiën van studie-beurzen en de andere middelheden ten voordeele van het onderwijs gedaan, hebben wij aan dit groot Staats-korps eenige gebreken doen kennen welke de meerderheid van de Ver-tegenwoordigers-Kamer had laten bestaan niet tegenstaande de rechtvaardigste bemerkingen van verscheidene uitnuntende leden der minderheid, en wij hadden de voldoening van het eens te zijn met verscheidene bisschoppen van Ierland, die den zelfden stap deden in het belang der studie-beurzen certijns in de universiteit van Leuven gesticht ten voordeele der ierlandsehe leerlingen.

« Alhoewel onze rechtvaardige reclamatien den onderstand vonden van aanzienlijke leden van het Senaat, werd de wet, eerst verworpen

doch ditmaal hadden zij een ander doel.

— Gij weet het toch, Christiaan? Onmiddellijk naar de statie! had de doktor zijnen koetsier bij voorzorg nog toegeroepen.

De koetsier reed naar den spoorweg.

— Wat ben ik blijde die goede Helena eens weder te zien! zeide mevrouw Kramer tot haren echtgenoot.

— En ik ben nieuwsgierig naar Anselmus. Ik heb hem sedert tien jaren niet meer gezien, zoalng wij hier in de stad zijn.

— Sedert al dien tijd heb ik Helena ook niet meer gezien. Zij heeft zooveel moeten verdragen die teedere ziel. En dat alles om als onderwijzeres met vier-honderd gulden, in het treurige, kleine landstajle, een armoedig leven te leiden.

— Zij was te openhartig! zeide de doktor.

— Omdat zij zoo braaf is, antwoordde zijne vrouw.

— Ja, Emilia, maar zij was ook dikwijls scherp en wat bits.

— Daartoe werd zij door haren ongelukkigen toestand gebracht.

— Het was haar ongeluk.

— Nu, wij willen haar thans van al die ongelukken verlossen.

— Zijt gij daarvan zoo zeker, Emilia?

— O, hoe zou het kunnen mislukken?

— Voor een huwelijk zijn er twee noodig.

— Ja, ja! Gij zijt zeker van uwwen vriend, en Helena kan niet anders willen; ik sta voor haar in.

— Ik wil het gaarne gelooven, maar zij heeft een vasten wil en is een weinig trots; maar...

— Maar beste Herman, viel zijne vrouw hem in de rede en zij glimlachte daarbij; Helena is een arm meisje, en een arm meisje zou eenen

met gelijkheid van stemmen, en daarna aangenomen door eene meerderheid van 28 stemmen tegen 26 en 3 onthoudingen. Wij deden andere stappen om de noodlottige uitlagen te beletten welke die wet moest veroorzaken; maar alle onze poogingen werden verijdeld door het besluit welk het ministerie nam van het nieuw stelsel in te brengen van besturing der fondatiën gedaan ten voordeele van het onderwijs, dat het aan de wetgeving had voorgesteld. De wet werd den 19 december 1864 uitgegeven, en men zag achtervolgens verscheidene besluiten verschijnen betrekkelijk hare uitvoering. Eenige ambtenaars met dezelfde gelast, gebruikten daarin de grootste strengheid. Verscheidene geestelijken en wereldlijken, door de stichters aangesteld om hunnen lasten wil uit te voeren, werden bdragd met rechterlijke vervolgen en groote boeten, indien zij aan de nieuwe bestuurders de titels en andere schriften niet overhandigden waarvan zij in bezit waren. Fabriekraden werden beroofd van het bestuur der goederen die hun nagelaten waren, met last van kerkelijke diensten te betalen, omdat zij terzelve tijd moesten dienen om in den onderhoud van scholen of liefdadige werkhuizen te voorzien. Men behoefde aan onze seminariën het bestuur der beurzen die hun toevertrouwd zijn, en zij werd-n gelast met het bewind van andere fondatiën dat hun niet toekomst. Verscheidene pastoors en bisschoppen gaan beroofd worden van het bestuur en van de vergoeding van beurzen, gevolgd bij de kerkelijke hedeningen die zij uitvoeren.

« Niet alleen hebben wij onzen bijstand moeten weigeren, maar zijn nog geroofoorzaakt ons zooveel mogelijk tegen die onrechtvaardige maatregelen te verzetten. Daarom zullen wij die titels en die stukken niet mogen afgeven ten zij wij er toe gedwongen werden; want het geweld dat men tegen ons zal plegen, zal alleenlijk de aflevering kunnen wettigen.

« Dat zijn de noodlottige gevolgen welke de wet van 19 december 1864 reeds te weeg gebracht heeft. Verlangende, volgens ons vermoegen bij te dragen om de noodzakelijkheid te doen zien van er hulpmiddel in te schaffen, en niet langer mogende uitstellen ons gedrag te verdedigen tegen de aanrandingen welke tegen hetzelfde gericht zijn, hebben wij ons verplicht geacht in dit schrift de beslissende redens aan te stippen die ons beletten die wet te helpen uitvoeren.

« Vooreerst verandert die wet merklijk en zonder noodzakelijkheid den laatsten wil der stichters, de bestuurders en uitvoers afstellende die aangeduid waren door de akten van fondatiën welke het gouvernement volgens de voorgaande wetten berkende. Er is daar eene klaarlijkende schending van de regels van justitie, die voorschrijven den laatsten wil der stichters te eerbiedigen en verbieden van de bestuurders en kollektors te berooven van de rechten die zij wettig bekomen hebben; het is zelfs eene schending van de Konstitutie, die niet toeliet niemand van zijnen eigendom te berooven ten zij voor zaken van openbaar nut enmits eene billijke en voorafgaande schadeboetsing.

« De wet miskent nog op eene andere wijze man met drij honderd duizend gulden van de hand wijzen, als het een braaf, geacht en daarbij aardig man is. En al die hoedanigheden bezit uw Anselmus.

— Hm, hij schrijft alleen dat hij zeer dik is geworden.

— Dat geloof ik wel, den geheelen dag aan zijnen lessenaar; maar wanstaltig zal hij toch wel niet zijn, en dan kan hij immers mager worden. Laat hem hier in de stad komen wonen en neemt gij hem dan in behandeling, Herman!

— Gij maakt mij daar een schoon kompliment! Ik zou de menschen mager maken.

— De dikken mager, de mageren dik, als gij ze ten minste niet allen onder den grond helpt; dat is toch uw beroep.

— Gij hebt gelijk, mijn kind, zegde de geneesheer lachende. Ondertusschen had mijn « maar » van zoo even eene andere beteekenis.

— Welke dan?

— Anselmus!

— Anselmus? Voor dien vrees ik in het geheel niet. De arme jongen heeft het twintig jaar in dat kleine, oude nest moeten uithouden; gekluisterd aan de zwarte ijzeren postkas; met zeven of achthonderd gulden, die nauwelijks voldoende zijn voor zijnen persoon. Daar erft hij onverwacht van eenen neef uit Rusland, dien hij nooit heeft gekend, twee honderd duizend zilveren roebels. Meent gij niet dat toen zijne eerste gedachte aan eene vrouw is geweest?

— Haar echtgenoot meende het tegendeelen zegde:

— Dat is de vraag, Emilia. Hij is intusschen een oude jonge-heer geworden. Zucht naar gemak was altijd zijne zaak.

— Maar, mijn vriend, is eene vrouw dan een last?